

Hans Vervoort en de grote K

UN
28-7-1973

Het idee op de rand te staan van longkanker viert weer hoogtij. Zorgvuldig hoest men in een witte zakdoek en bekijkt het resultaat. Rode vlekjes of bruine jus (prune juice) duiden op een serieuze mogelijkheid van K.

Dan naar de arts stel ik mij zo voor, en ik weet precies hoe het verder zal gaan. Bij 19 van de 20 soortgelijke patiënten blijkt er niets aan de hand te zijn, maar in mijn geval zal het onderzoek natuurlijk na enkele dagen uitwijzen dat ik veel eerder op het spreekuur had moeten komen.

Er zijn twee dingen waarover ik me echt kan opwinden. In de eerste plaats de uitvinding van het 'colaatje pils', een glas waarvan het formaat langs wetenschappelijke weg zo uitgedokterd is dat de laatste slok ontbreekt, zodat je automatisch weer een nieuw glas bestelt. In de tweede plaats de zekerheid dat een arts je niet zal vertellen dat je met een kans van 80 à 90% binnen het jaar in je graf zal liggen. Hij zal een beetje ernstig kijken en je het verdere roken ontraden en het hebben over kleine vlekjes die door rust moeten genezen. Misschien zal er eens gedacht moeten worden over bestraling of een kleine operatie, zal hij zeggen, maar dat bekijken we nog wel eens. Maakt u zich niet ongerust.

Jiteraard wil je niets liever dan je niet ongerust maken, en tegen de tijd dat je merkt dat het menens is ben je te beroerd om nog wat te kunnen beginnen. Wat mij betreft kan niemand in dit stadium rekenen op een geduldig gedragen lijden. Gevloek, getier en gekanker zal de hoofdtoon zijn, al zie ik nog wel visioenen van een enkel Rustig Moment. Zo is het denkbaar dat ik dan eindelijk eens van een zonsondergang zou kunnen genieten of bijvoorbeeld van het zachte suizelen van de wind in de tuin: tegen de avond tilde zijn vrouw hem de tuin in (hoe licht voelde hij nu aan!) en hij lag dan met een gelukkige glimlach op zijn vermagerd gelaat te luisteren naar het kwinkeleren van de avondroeken, die hun blauwe borstjes opoetsten en langs hun gele snaveltjes naar hem keken, als begrepen zij, hier is er één die heengaat.

Ook radio-tv-publiciteit gaat tot de

mogelijkheden behoren: Henk Mochel, Koos Postema, wie weet een itempje in het Gat van Nederland. Het moet voor bijna elke omroep aantrekkelijk zijn om smaakvolle uitzendingen te maken rondom een stervende. Alhoewel je vlak voor je dood natuurlijk niet slimmer bent dan voordien, hebben je woorden toch een wat diepere betekenis. Doden spreken niet, maar een klein voorschotje op het hiernamaals kun je je in zo'n situatie wel permitteren. Van een aan maagkanker overlijdende pater herinner ik me een uitzending waarin hij met een berustende glimlach verklaarde dat het hem zo speet dat hij het einde van een bepaalde televisieserie niet meer zou meemaken.

Kijk, op zo'n manier iedereen bewust te maken van wat dood zijn eigenlijk betekent (al die kleine alledaagse genoegens die je zo gaat missen als je onder de grond ligt), dat trekt me wel aan.

Maar méér zou het me natuurlijk waard zijn als die verdomde arts meteen meldde wat er aan de hand was, zodat je tenminste wat kon beginnen. De al zo lang uitgestelde reis naar Indonesië bijvoorbeeld. Ik zou onmiddellijk denken aan de verzekering bij overlijden die ik heb lopen en die na mijn dood mijn gezin op slag rijk zou maken. Ik gun ze dat best, daar gaat het niet om, maar waarom zou ik niet een graantje mogen meepikken? Het is onmogelijk om een verzekering te sluiten met als uitkeringsdatum 'één jaar voor het overlijden', maar nu de medische wetenschap zover gevorderd is dat vrij nauwkeurig vastgesteld kan worden of je aan een dodelijke ziekte lijdt, lijkt het me best mogelijk om toch die richting uit te gaan.

Wat zou me tegenhouden, als ik tijdig gewaarschuwd werd, om eens te gaan praten met mijn verzekeringsmaatschappij en te zeggen: 'Heren, volgens de artsdokter ben ik over een jaar dood. Wat let u om mij de uitkering nú te geven, onder aftrek van 1 jaar rente?'

'Ach, u wilt afkopen?', zullen ze dan zeggen en dat is handig bedacht. Bij afkoop krijg je alleen je premies terug, hopelijk vermeerderd met wat rente,

en helaas verminderd met administratiekosten en het 'risico dat de maatschappij gelopen heeft'. Hoe langer je verzekerd bent hoe meer afkoopsom en verzekerd bedrag op elkaar gaan lijken, maar wie — zoals ik — al op jeugdige leeftijd longkanker krijgt, zal een afkoopsom ontvangen waar je misschien net een paar pakjes sigaretten van kunt kopen.

'Niks afkoopsom', zal ik dan ook antwoorden, 'dat is maar een schijntje. Over een jaar moet u de volle mep uitkeren, dat kan ik u garanderen. Ik herhaal: betaal het bedrag dan nu al vast uit, onder aftrek van rente.' Ze zullen tegenwerpen: 'Maar als uw arts zich nu vergist, meneer, of als u toch geneest, dan hebben wij u uw uitkering gegeven terwijl u eigenlijk nog vele jaren premie had moeten betalen.' Ik antwoord dan: 'Maar heren, tegen dat kleine risico kunt u zich toch verzekeren? Trek die premie maar van de uitkering af.'

En zowaar als ik hier sta, ik zal ze overtuigen, het vriendelijke frisgeurende tuig met de witte onbehaarde benen. Ik begrijp trouwens niet dat er niet allang een verzekeringsmaatschappij is die adverteert met de mogelijkheid om bij ernstige ziekte tot een vroegde uitkering over te gaan. Mooier zou het natuurlijk nog zijn, als hier een volksverzekering voor was. Wat is er socialer en fijngervoeliger dan een volk dat zijn ernstig zieken een forse uitkering doet, zodat ze nog eens een paar maanden lekker kunnen leven? Een reisje voor degenen die daar zin in hebben, of een kleurentelevisie bij je ziekbed, of verplaatsing naar klasse I waar de verpleegster koffie of thee brengt als er visite is, of een mooie dame voor wat fantasie-massage of noem maar op. Ik maak me sterk dat iedereen daaraan graag zou willen meebetalen. De zuinige manier waarop we nu afscheid van het leven nemen lijkt nergens naar.

HANS VERVOORT